
UČINKOVITOST RANE "STEPPING" VERTIKALIZACIJE KOD BOLESNIKA SA PARAPLEGIJOM - PRIKAZ SLUČAJA

EFFECTIVENESS OF A VERY EARLY STEPPING VERTICALIZATION PROTOCOL IN PARAPLEGIC PATIENT- CASE REPORT

**Adelmo Šegota, Nino Zahirović, Doris Stamenković,
Ivanka Baniček -Šoša, Marta Janjčić, Mario Stahović,
Tea Schnurrer-Luke-Vrbanić**

KBC Rijeka, T. Stržića 3, Rijeka

Pasivna vertikalizacija nepokretnih ležećih bolesnika povećava rizik od nastanka sinkope, to može izazvati sekundarnu ozljedu mozga zbog cirkulatorne nestabilnosti. Također ima slab učinak na mišićno-koštani i kardiovaskularni sistem te ne pomaže funkcijskom oporavku. "Stepping" vertikalizacija sa pasivno-aktivnim pokretima donjih ekstremiteta uz funkcionalnu elektrostimulaciju povećava ejekcijsku frakciju srca i povećava sistolički moždani krvotok te smanjuje mogućnost nastanka sinkope a funkcijski je učinkovitija nego pasivno razgibavanje zglobova kod ležećeg bolesnika. U radu je prikazan slučaj bolesnika sa paraplegijom kod kojeg je primijenjen ERIGO PRO® "stepping" vertikalizacijski uređaj kao uvod u lokomotorni trening hoda. Bolesnik u dobi od 21 godine zadobio je 11/2019 ustrijelnu ranu grudnog koša sa posljedičnim multiplim ozljedama unutarnjih organa te multifragmentarnim frakturama Th 11 i Th 12 kralježaka. Po stabilizaciji vitalnih funkcija dolazi na provođenje neurorehabilitacije u 12/2019. U neurološkom status Th11-12 mlohava paraplegija, American Spinal Injury Association (AIS) A, Functional independent measurement (FIM) 36/126 i Spinal cord independent measure (SCIM) 17/100. Bolesnik nema spontane motorike ležeći u krevetu, transfere ne izvodi, nestabilan je u sjedenju. Započinje se intenzivna neurorehabilitacija individualnom terapijom po Bobath konceptu, "stepping" vertikalizacija na ERIGO PRO® robotskom uređaju uz radnu terapiju. Po provedenoj rehabilitaciji u trajanju od mjesec i pol FIM 51/126, SCIM 32/100. Bolesnik se samostalno posjeda i zadržava sjedeći položaj, transfere izvodi uz nadzor fizioterapeuta, stabilan u invalidskim kolicima koje samostalno

pokreće, vertikalizira se uz asistenciju 3 fizioterapeuta na visoku hodalicu uz izvođenje pasivnih pokreta obrasca hoda. Pred otpust navodi osjet dodira u prednjoj strani desne natkoljenice kao i početnu kretnju fleksora kuka obostrano, mišićnog manualnog testa 2/5 desno i 1/5 lijevo. Dogovorno se premješta u Referentni centar za spinalnu rehabilitaciju Varaždinske Toplice. Primijenjeni protokol "stepping" vertikalizacije ukoliko se započne odmah u akutnoj fazi oporavka unaprijeđuje kratkoročne funkcijske i neurološke ishode u bolesnika s paraplegijom.

Ključne riječi: neurorehabilitacija, paraplegija, Bobath koncept, "stepping" vertikalizacija